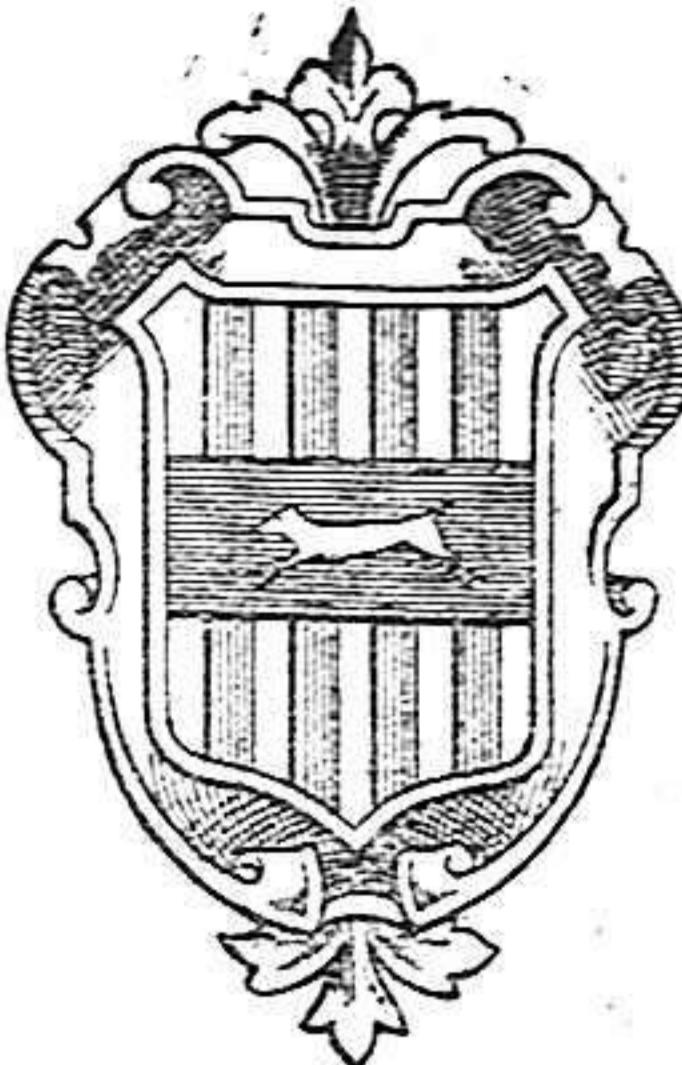

La Veu d'Inca

REDACCIO I ADMINISTRACIO
Marta, 5.—INCA.

Any II

SETMANARI POPULAR
INCA 22 DE JORIOL DE 1916

Núm. 62

PAGAMENT A LA BASTRETA
Un trimestre Una pesseta

ELS JOCS FLORALS

La Associació de la Premsa de Ciutat aguany han fets uns Jocs Florals que han donat molt que murmurar per no haver-se fets amb l'espiritu que demana la poesia i la literatura catalana.

Noltros no comprenem uns jocs florals a Mallorca que no siguen genuïnament mallorquins o catalans, per la senzilla raó que aquesta festa de la bellesa, surt de nostra raça, té l'origen de Barcelona, a on té una constitució i una història glòriosa, amb autoritat prestigiosa, casi pontifical, per donar a nostros poetes l'investidura del Maestratge en gai saber. Tots els jocs florals que's fan fora de Barcelona no són més que imitacions, (a voltes ridiculs com els bilingües) sens tenir aquella consagració que'l prestigi i l'història ha donat a aquells Jocs florals que'ls patriarques de nostra literatura, En Milà i Fontanals i N'Aguiló iniciaren amb son gest creador.

Els Jocs Florals que s'han fets aguany a Ciutat, amb tot anomenar-se bilingües, són estats castellans. La major part de temes eren obligats de Llengua castellana, quedant nostra benvolguda parla en condicions d'inferioritat. En castellà feu son discurs el President D. Joan Ll. Estelrich, que pereix que mos voldria fer navegar entre dues corrents. En Castellà escrigué la memòria el Dr. Arís. En Castellà ens *desmanteni* el mantanidor dels Jocs *bilingües*, N'Unamuno. En castellà aguanyà la Flor natural el Mestre del futurisme per l'*Oda a la Bandera*, el qui restà assegut, entre protestes, al tocar la marxa real, segurament per lo que té de tradicional i d'espanyolisme! Tot va esser en Castellà, llevat d'algunes composicions d'amics de l'intellectualitat mallorquina que's hi mostrà retreta, i an aquí, aquesta vegada, no degueren demanar consell, esperançats de glòria, però que després dels aplausos los serviren un *plat de cavall* lo més indigest.

Aquesta manera de fer Jocs florals a Mallorca, que mos omplim sa boca al dir que nostros poetes són Mestres en gai sabre de la gran Metròpoli de la Nacionalitat catalana, és anar a cercar aigo a corrents llunyanes i férboles quant porem beure s'algo a l'ull de la font; és defugir de nostra personalitat, que tenim tant ben definida!

caracterisada. Enhorabona que a Madrit facin jocs florals en la seva llengua; però que noltros anem a Castilla a cercar models ès treure les coses fora de lloc; ès obligar a nostre jovent a escriure les produccions de la bellesa amb una llengua menllevada, amb un castellà balearic, de Palma o d'Inca, com diu graciosament el Dr. Alcover. Casi feren bé els organisadors dels Jocs florals al cercar a N'Unamuno per mantedor, ell que sostén i defensa que la llengua castellana es deu parlar a les regions *patriòticament* baldufencia.

—Es que s'han presentades composicions ben castiçes en la llengua castellana. —Diràn els partidaris del bilingüisme: Això meteix ens dona la raó. Les composicions castellanes que obtengueren els primers premis foren d'un autor castellà i d'un mallorquí literat veterà, que enllloc de guanyar premis n'haurien de donar. Noltros entenem que l'afinidat d'uns jocs florals a l'illa blava, ès per animar i afalagar els mallorquins, els aucells que comencen a volar, que, inspirats en nostres coses, cantin la bellesa de nostres muntanyes, de nostres riberes i del nostre èsser, amb la llengua dolça, rica i suau en que mos abraçolaren nostres mares.

EN DANIEL.

Catalanisme polític i catalanisme social

Havem de consignar un fet: el catalanisme, que anys passats feia un treball quiet i profitós, en eixos darrers anys s'ha aficionat a la política i a ella ha portat ses energies: l'èxit de les primeres eleccions donà coratge als catalanistes polítics i ha semblat demostrar la seva oportunitat. Jo no criticaré la seva tasca, que un dia o altre s'havia de fer. Però convé molt que l'acció política no malmeti l'acció social, que és de moltíssima més importància.

¿On són les escoles catalanes? Nostres fills no sabrà més català que nosaltres, ni apendrà en la escola a estimar nostre terra, i beurà encara el verbd'una educació forastera. I jo crec que una explicació a un noi fa més profit que un discurs a homes en un *meeting*.

¿Ont és la predicació catalana de la divina paraula? I si bé en eix sentit quelcom s'ha fet, encara sonen sermons en llengua forastera, plens, això sí, de bona doctrina, però que no toquen el cor del poble català.

¿On són els llibres i revistes científics

escrits en nostra parla? Tal vegada això serà tasca de nostres fills, perquè, el que és per avui, està per fer.

¿Ont és la resurrecció de l'esperit creient i cristia de nostre poble antic? ¿I les associacions piadoses que han de portar-lo? ¿I la predilecció devota als noms i sants de la nostra terra? Vulga Déu que tot això vindrà prompte, ben prompte.

¿Hi ha qui es recordi de Sant Ramón de Penyafort, de Sant Pere Nolasch, de Sant Pere Armengol, de Sant Vicens Ferrer?

¿Veurem un dia a la nostra sardana ensorrar les ridícules tandes de *valls* i *americanes* de nostres festes majors?

¿Veurem el dia en que'ls renecs no empestin nostra parla?

¡I si en podríem fer de preguntes per l'istil! Això sí que és una tasca grandiosa i seguida.

D'eleccions no se'n fan més que unes cada dos o tres anys, mes sempre, seguidament, podem fer patria.

No perdrem de vista que la resurrecció total de Catalunya no l'hem de veure nosaltres; però nosaltres tal volta estem criant els petits catalans que l'han de conseguir més tard.

Ja veieu si la nostra missió social és més important que votar un cop cada tres anys!

JAUME RAVENTÓS.

Proses de bon Seny.

SAN VICENS DE PAUL

Cant de l'orfe

"Pare nostre que estau en el cel",
quan en terra mon pare's moria,
vaig girar-me a l'altar de Maria,
com se gira la barca a l'estel.

¿Doncs aont anirien mos passos?

¿Cap aon volaría'l meu cor?
Vos vaig veure, oh Jesús, en sos braços,
i així us deien ma veu i mon plor:

"Pare nostre que estau en el cel",
des que pares no tinc en la terra,
el meu braç així al vostre s'aferra
com l'abella a la bresca de mel.

Des d'avui ja tindré qui m'ampare,
ja no trobo'l meu viure tan trist,
ja en Vós tinc, oh Maria, una mare,
i de pare'm farà Jesucrist.

MN. J. VERDAGUER.

UNA LÁGRIMA DE
SAN VICENTE DE PAÚL

Preparábase una espléndida fiesta en la Corte de Ana de Austria, madre de Luis XIV.

San Vicente de Paúl había dado con frecuencia algunos consejos á la augusta señora, y por esta razón tenía entrada libre en la Corte á todas horas.

Se hallaba doblemente preocupado por la Reina, que gastaba mucho dinero en agradar á los vanidosos, y por sus niños expósitos, que morirían de hambre si dejaban de protegerlos.

Sin vacilar se dirige el santo sacerdote al salón regio con su pobre sofá, su barba desaliñada y sus cabellos blancos.

Al verle, los perfumados cortesanos se sonrieron.

—Majestad—dijo Vicente,—vais á celebrar una fiesta, y también yo quisiera preparar una á mis pobres huérfanos que sufren hambre. Mis manos están vacías, pero por vos bendigo su miseria, porque nunca habéis rehusado socorrerlos.

Ana de Austria tenía una alma noble y sensible; se miró y aun pareció avergonzarse al contemplar su lujo, y quitando las pedrerías de su frente y las pulseras de sus brazos, lo puso todo en las manos del pobre sacerdote.

—¿Qué hacéis, señora? ¿Vais á privaros de esas preciosas perlas que tan bien adornan vuestros cabellos?

Y como la Reina viese brillar una lágrima los ojos del santo, contestó:

—¡Que perlas hay que fengan el valor de una lágrima vertida por el Padre Vicente!

El Rebosillo

Payesa, soy un viajero

que el sendero
encontré de tu heredad;
aquí he descansado y quiero
puesto en la mano el sombrero
honrar tu hospitalidad.

He encontrado en tu alquería
la poesía
de un hogar patriarcal; si es sin igual gis
un almez de fronda umbria si en su se meo
y un pozo de cantería
con flores en el brocal;

un poyo junto a la puerta
que hallé abierta,
una era con su miés,
un viejo mastín alerta
una noria y una huerta
y un carretón de payés;

a lo largo de un marjal
policromal
una acequia cantarina
que a través del almendral
deja en la huerta el raudal
de su linfa cristalina;

recios troncos de oliveras
como fieras
retorcidas de dolor,

y unas encinas rastreras
que suben por las laderas
a la cumbre del alcorno.

un silencio y una paz
montaraz
que exaltan el alma mustia;
¡En este grato solaz
el torcedor más vivaz
nos deje libres de angustia!

En la calma transparente
del ambiente
que alegra todo el paisaje
pone un hechizo atrayente
en tu trágim diligente
tu rebocillo de encaje.

Yo creo no hay tocado

que pueda ser comparado
al rebocillo bordado
de la mujer mallorquina.

Tiene este tradicional
cendal,

que pregoná por igual
el recato y la altivez

Como toca de novicia
acaricia

Las sienes en que se anuda
como gala espousalicia

la sonrosada delicia
de la garganta desnuda;

garganta que bajo el vuelo
de este velo

deja mirar al trasluz,
un collar de terciopelo

en donde a la luz del cielo
brilla el oro de una cruz.

Airoso cual la mantilla
de Sevilla,

deja sin sombras la frente,
a plena luz la mejilla,

y realza en la pubilla

su candor de adolescente.

Y en cabeza de madona

pregona
señorío del hogar

reverencia á la persona,
constante amor que corona

la tradición familiar!

Qué origen tiene esta prenda
qué leyenda

que aletea entre sus velos,
qué hada dejó en tu vivienda

joyal que parecé ofrenda
qué te consagran los cielos?

Fué turbané de sultana
que una cautiva cristiana

plegó con gracia claustral?
o de alguna castellana

toca alta que se hermana
con el manto y el brial?

O pudo el sol balear

al formar
usos costumbres y trajes,
a tu alma artista inspirar
el deseo de copiar
juegos de espuma y celajes.

¡Linda gala mallorquina
no declina
tu reinado en este edén;
la virgen valdemosina,
Catalina,
te ungí con gracia divina
cuando ceñiste su sien!

Subirás a los altares
y a millares
las gentes te adorarán
mientras en los viejos lares
y en las fiestas populares
tus gracias perdurarán.

Dios haga y así lo pido,
que a tu oído,
la primera voz de amor
llegue a través del tejido
del rebozo estremecido
por la emoción del pudor!

Cielo de desposada

y casada
se celebra la misa de cristianar;
y bendecida y honrada
con élduermas adornadas
bajo tierra balear...!

Payesifa, sé constante
y amante

de una gala que es tu gloria,
que deja á la moda inconstante
que derribe ó que levante
mustias galas sin historia;

que si al rebocillo asoma
tu tez toma
hechizo tan natural
como el vuelo en la paloma,

como en la flor el aroma,
y el reflejo en el cristal.

No hay en el mundo tocado
ideado

para gala campesina

que pueda ser comparado
al rebocillo bordado

de la mujer mallorquina.

ALMAS EN EL CIELO

Todo el mundo sabe que después de su martirio quedó San Pedro nombrado portero del cielo. Un día le dijo el Señor:

—Pedro... Abre la puerta de par en par,
porque debe llegar hoy un alma muy grande.

San Pedro fué á abrir muy contento, diciendo para su capote:

—Sin duda debe ser mi hermana monja.
Peró no fué el alma de la monja la que entró, sino la de su hermana casada, la cual llegó aquel día al cielo. Dióle Dios un asiento muy alto, y San Pedro se dijo muy sorprendido:

—¿Qué sirsoguardará entonces el Señor para cuando venga mi hermana monja?
Algún tiempo después le dijo el Señor de nuevo:

—Pedro... Abre la puerta... pero no la abras del todo; abre sólo el postigo.

—¿Quién llegará hoy?—pensó San Pedro.

Y á poco llega el alma de su hermana monja, que tuvo que apretarse mucho para poder pasar por aquella angostura. Dios la colocó muy por debajo de su hermana casada, y San Pedro quedó estupefacto... Entonces comprendió lo que dice San Francisco de Sales, que no consiste la santidad en el estado, sino en la *perfección del estado*, el cual, mediante siempre la gracia divina, depende únicamente de la voluntad del que lo profesa.

P. LUIS COLOMA.

CONTRA LES FORMIGUES

Contra les formigues dels arbres i ceps. S'aconsella l'aplicació d'alguna d'aquestes fórmules:

Primera. Es fa una barreja amb un litre d'aigua, 50 grams d'oli comú i 5 grams de carbonat sòdic, i s'aplica sobre les sòques i branques amb un pinzell.

Segona. Es fa una pasta amb una part de greix i dues de clorur de cals, i s'aplica al peu de la soca, formant com una anella, per a impedir que hi pugui les formigues. Tan prompte es deixi de sentir la soror del clorur de cals, es renova l'anella.

Tercer. Es fa una barreja de cals i pasta en pols, i es pulveritzen les branques i sòques.

EXPOSICIO ESCOLAR

DIPUTACIÓ DE BARCELONA

El Consell de Pedagogia ha obert solemnement la Segona Exposició General Escolar convocada entre els centres d'ensenyança que depenen econòmicament de la Diputació o que directe o indirectament son ajudats amb fondos provincials. Les entitats que hi han concorregut son unes vuitanta entre les quals a més de les Escoles que ha fundat i sosté la Diputació, com l'Escola Industrial, la de Teneria, la d'Agricultura, la dels Bells Oficis, l'Elemental del Treball, la d'Industries Químiques, la de Tall, les classes lliures de Llotja, Casa de Caritat, etc., etc., hi ha les importants Escoles d'Arts i Oficis de Badalona, Sabadell, Manresa, Terrassa, Vilanova, i Mataró, els Ateneus principals d'aquestes ciutats i els més importantíssims centres de cultura barcelonins, com son l'Institut de Cultura i Biblioteca Popular per la Dona, el Centre Autonomista de Dependents del Comerç i de l'Indústria, l'Unió Industrial, el Patronat Social—Escola d'Obreres del Poblet, l'Ateneu Obrer, l'Ateneu de Sant Andreu, l'Institut de les Arts del Llibre, la Federació Sindical d'Obreres, el Foment de la Sabateria, etc., diverses Institucions Científiques com l'Acadèmia i Laboratori de Ciències Mèdiques, el Laboratori General d'Investigacions i Assaigs, el Club Montanyenc, els Centres de Dependents de Sabadell i Terrassa, les Escoles Catalanes Mossen Cin-

to i Doctor Robert i innombrables Societats particulars que's dediquen arreu a complir l'obra pedagògica, que l'Estat no sab atendre i que la Diputació amb sos mitjans redudíssims precura esperonar amb totes les forces.

L'Exposició està repartida pels dos pisos primers de l'immens edifici de la Fàbrica Batlló i entorn del pati central que ha sigut obert de poc per adaptar la construcció a l'ensenyança. Al primer pis s'hi han instalat preferentment les Escoles que la Diputació sosté. Al fons del pati, adornat sobriament i amb gust exquisit, s'hi ha instalat l'Escola Elemental del Treball amb les múltiples instalacions de les seves seccions nombroses, en les aules de l'entorn van seguir instalades magníficament, les Escoles de Teixits, Tintoreria, Teneria, Industries Químiques, Bibliotecaries, Agricultura, Casa de Caritat a l'una banda i a l'altra, Curs de Ceràmica, Llotja, Bells Oficis, Estudis Universitaris, Institut de Cultura i Escola de Tall. En el vestíbul hi té la seva secció el Consell de Pedagogia que ha organitzat i dirigit tota l'instalació. Al primer pis hi ha una sala especial, les Escoles d'Arts i Oficis de les ciutats veïnes, la de les Arts del Llibre, l'Unió Industrial, el Centre Autonomista de Dependents, etc. i en la Galaria, en departaments degudament indicats, estan instalades totes les demés entitats.

El conjunt de l'Exposició presenta un aspecte grandios d'activitat verament insospitada. L'aspecte és admirable i revela un prodigi de treball i energia que sols en un certamen semblant pot apreciar-se degudament. Cap més prova necessita la Diputació de Barcelona per a demostrar la seva incontestable labor pedagògica i l'eficacia de la mafeixa. L'exposició de treballs de les institucions que sosté o subvencia és la prova més convincent.

Per això ens limitam a recomanar al públic que visiti l'Exposició i sols així es farà càrec de la magnitud de l'obra. Fins el dia 15 d'agost serà oberta tots els dies: al matí i a la tarda els feiners i al matí solament els festius.

18 juliol 1916.

Ecos de Mallorca

A Ciutat entre l'Ajuntament i el Capità General s'han entebleres enreviscolades qüestions respecte a l'ensorroment de les Muralles. El públic e-hi ha pres molta de part; hi e-hi demostra el que a una de les Sessions de l'Ajuntament d'aquests dies passats e-hi hagué molt de públic el qual ès posà de sa part de l'Ajuntament.

A sa Poba es preparen unes festasses per honrar a son Patró S. Jaume. Entre els números del programa e-hi figura el que ha de tenir lloc el diumenge dia 25, que consistirà en uns vols que el reputat i intrèpit Aragona Sr. Hédilla ha de efectuar amb

son Areoplà per sobre del terme de Sa Poba. L'Areoplà desde el dimecres es troba a Sa Poba.

A petició de Sa Junta de festes la companyia de Ferrocarrils farà sortir un tren de Sta. Maria partint a la 1 de la tarda. Aquest tren s'enfornarà de Sa Poba a les 8 i mitja del Vespre. Ala! inqueros a Sa Poba falta gent, per veure volar un hom!

Croníco d'Inca

Dia 17—Festes grosses a la Parroquia i a Sant Francesc dedicades la primera a la Mare de Déu del Carme i la segona a San Vicens de Paül. A cada banda prediquen oradors sagrals elepcionats. A la Parroquia el Pare Samuél d'Algaida i a Sant Francesc Mn. Joan Rotger Catedràtic del Seminari. Parades d'En Perossi són executades magistralment a cada Iglesia que es veuen plenes de feels.

Això ja ciutadanetja. Havar-hi dues festes a un mateix temps, totes dues solemnes, totes dues concorregudes, amb una partida de nines capellet posat i mudades senyorialment; tot això pren tò de Ciutat i de cultura religiosa.

Mes ben aviat caven nostres il·lusions al recordar que tots els dissaptes un moço d'un hotel, (hotel fa ciutadà) crida un semanari agraviant persones digníssimes, algunes consagrades an el Senyor, a presència de la Autoritat, a paciència dels insultats i, a voltes, en protestes del vecindari. Al recordar tot això, repetim, mos figuram que estàm a un poble, i a un poble de mala mort.

—El cap-vespre, a ca ses Monges de la Caritat s'hi fa una festa de col·legi. El Cronista no hi pogué entrar tanta de gent e-hi havia. Se desplegà el programa anunciat i aquelles col·legiales s'en desferen tant bé i agradaren tant, en sos respectius papers, que més tarif tingueren que repetí la funció, s'enhorabona a les religioses que's destaxinen per la educació i ensenyanza de les nines del poble.

Dia 18—Sabem, i així heu feim constar, que'l president de la Creu Roja, D. Bartomeu Trias, ha rebut, fa alguns dies, una atent osici del M. I. Xanfre D. Damià Company i del Sr. Valenzuela President de la secció de Ciutat i Delegat general de la mateixa benèfica institució respectivament, en la que felicita als socis d'Inca que tant dignament se portaren amb el desgraciat Carabiner ferit, segons saben ja nostros lectors. En ella s'inserta una comunicació que dits senyors reberen del Sr. Coronell, cap de Sanitat militar, en que manifesta que dit desgraciat Carabiner hauria mort provablement abans d'arribar a Ciutat, de no haver estat auxiliat per la Creu Roja d'Inca. També se fa especial menció de la actuació del estudiant de medicina Sr. Estelrich, felicitant-lo pe'l seu desvatament.

La Veu es complau en repetir a la nove-

lla Entitat benèfica la seva felicitació pel bon nom que acaba de adquirir tot dessitant-li seguesca coretjosa en la tasca començada.

Es Cronista.

VRIES

tomar un valor que no es de suerte

Tota aquesta setmana els Exploradors s'han dedicat a l'ensai d'exercisis telegrafia amb banderes i altres moviments propis del seu Institut per demà quedà lluïts a la festa de Santa Magdalena que's celebrarà a dalt el Puig.

Atenent els preparatius que's fan serà una festa ben màca i polida.

Las más alias recompensas en cuantas exposiciones ha concurrido han venido a cimentar la fama mundial de que merecidamente goza la «Piperazina Dr. Grau», por haber curado millares de enfermos de artritismo, reuma, gota, ciática, arenillas, mal de piedra, cólicos nefríticos, neuralgias, etc. Es el mejor disolvente del ácido úrico.

MERCAT D'INCA

Preus que retgiren a nostre mercat

Bessó	a 90'00	el quintal
Blat	a 21'00	la cortera
Xexa	a 22'00	id.
Sivada	a 08'09	id.
Id. forastera	a 0'750	id.
Ordi	a 12'00	id.
id. foraster	a 11'50	id.
Faves pera cuinar	a 25'00	id.
id. ordinarias	a 21'00	id.
id. per bestia	a 20'00	id.
Blat de les Índies	a 25'50	id.
Fasols	a 00'00	id.
Monjetes de confit	a 42'00	id.
Id. Blanques	a 42'00	id.
Siurons	a 37'00	id.
Garroves	a 08'00	id.

Venta de finques

Se venen les cases núm. 41 del carrer de Mallorca i una altre del carrer de la glòria. Darà una gran aquesta Redacció.

REDUCCIONS

CARTELLS de Reducció de Kilos a lliures—En paper una pesseta; en cartó 1'75.

REDUCCIO de Kilos a arroves, lliures i unes al estil de Mallorca p'en Bartomeu Ramis. 20 centims.

REDUCCION de Kilos a libras y milésimas. Contiene, además, las reducciones de cuarteras a hectolitros, de canas a metros y de metros a canas con sus divisores—50 cents.

REDUCCION de Kilos a quintales, arrobas y libras con las reglas para hacer cuentas por Juan Vidal, Maestro de la Escuela Nacional de Llubi. Una 25 cents.

Llibreria del Carrer de la Murta.—Inca

PREPARACION

PARA INGRESO EN LA 2.ª ENSEÑANZA

1.ª y 2.ª PARTE DE GEOGRAFIA

Nocións de Geografía sobre el mapa

Nocións generales de conocimientos útiles

por D. JUAN GRAU PUJOL

por D. PEDRO RIBER

CALENDARIO 1.º

SE VENDE EN ESTA LIBRERIA.

CONTARELLES

d'En

Jordí des Recó

(Mn. Antoni M.ª Alcover)

Segona edició amb llecencia de la Autoritat Esglesiàstica.

Preu: 2'50 pessetes—A la Llibreria de «La Veu d'Inca».

Tip. M. Durán.—Inca.

OLOCRAFIES I ESTAMPS

Sagrat COR de JESUS

PROPIOS PER FER L'ENTRONISACIÓ

desde a 12 pessetes l'exemplar fins a 15 céntims

Manual de l'entronizació del Cor Deific de Jesús en la llar pel P. A. T. del SS. CC.—En castellà a 50 cts.

Ademés: tenim el mes de Juny dedicat al Cor de Jesús en diferents edicions i autors.

De Venta en nostra Llibreria.

TALLER DE TAPICERIA

ANTONIO SASTRE

MUEBLAJE, CORTINAJE y TODO lo CONCERNIENTE al RAMO

Trabajos sólidos y garantizados

TRABAJOS, SI ASÍ SE QUIERE, A DOMICILIO DE LOS CLIENTES

Miñonas, 16.—Palma de Mallorca

Representante en Inca: JUAN PRATS, Calle General Luque, 66.

MANUEL PLAZA

SASTRE

OFRECE UNA BONITA COLECCIÓN DE GÉNEROS PARA LA TEMPORADA DE PRIMAVERA Y VERANO

CALLE CADENA ESQUINA PLAZA SANTA EULALIA

Palma